

ที่ นค ๐๐๑๙.๓/๑ ๕๖๓๐

ศาลากลางจังหวัดหนองคาย
ถนนมิตรภาพ นค ๕๓๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง การดำเนินงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	จำนวน ๑ ชุด
	๒. แนวทางการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว	จำนวน ๑ ชุด
	๓. คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณาตามแนวทางการจัดประเภท	จำนวน ๑ ชุด
	๔. แบบประเมินการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมเศรษฐกิจและพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อดำเนินงานโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ภายใต้โครงการไทยนิยม ยั่งยืน

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ภายใต้โครงการไทยนิยม ยั่งยืน บรรลุประสิทธิผล จังหวัดจึงให้อำเภอมอบหมายพัฒนาการอำเภอ ดำเนินการดังนี้

๑. ศึกษารายละเอียดยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และนำยุทธศาสตร์ดังกล่าว เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการฯ ต่อไป

๒. พิจารณาองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับอำเภอ เพื่อเสนอปรับปรุงเพิ่มเติมคำสั่งฯ ให้ครอบคลุมตามความเหมาะสม

๓. จัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อแบ่งประเภทตามลักษณะของการเป็นชุมชนท่องเที่ยว ซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานชุมชนท่องเที่ยวอย่างมีทิศทาง โดยให้อำเภอศึกษาแนวทางการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว และดำเนินการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยวทั้งหมดของอำเภอ ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจากกรมการพัฒนาชุมชน ได้แก่ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว (OTOP Village) และหมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน ตามกลไกวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise : SE) รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ - ๔

๔. ส่งสรุปผลการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยวให้จังหวัด ภายในวันศุกร์ที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุชน ภัยอิราช)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
โทร./โทรสาร ๐๔๒-๔๑๑๑๘๒

หนองคาย “เกษตรอุตสาหกรรมวัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง”

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน
กลุ่มงานส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว นวัตวิถี

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ชุมชนสามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวและสร้างรายได้ยั่งยืน

ชุมชนท่องเที่ยวรักษาลักษณะ
และสร้างคุณค่าได้อย่างยั่งยืน

เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
ชุมชนท่องเที่ยว

สินค้าและบริการในชุมชนท่องเที่ยว
ได้รับการพัฒนาและเพิ่มมูลค่า

พัฒนาและยกระดับมาตรฐาน
สินค้าและบริการในชุมชนท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว
และสัมผัสวิถีชีวิตของคนในชุมชน

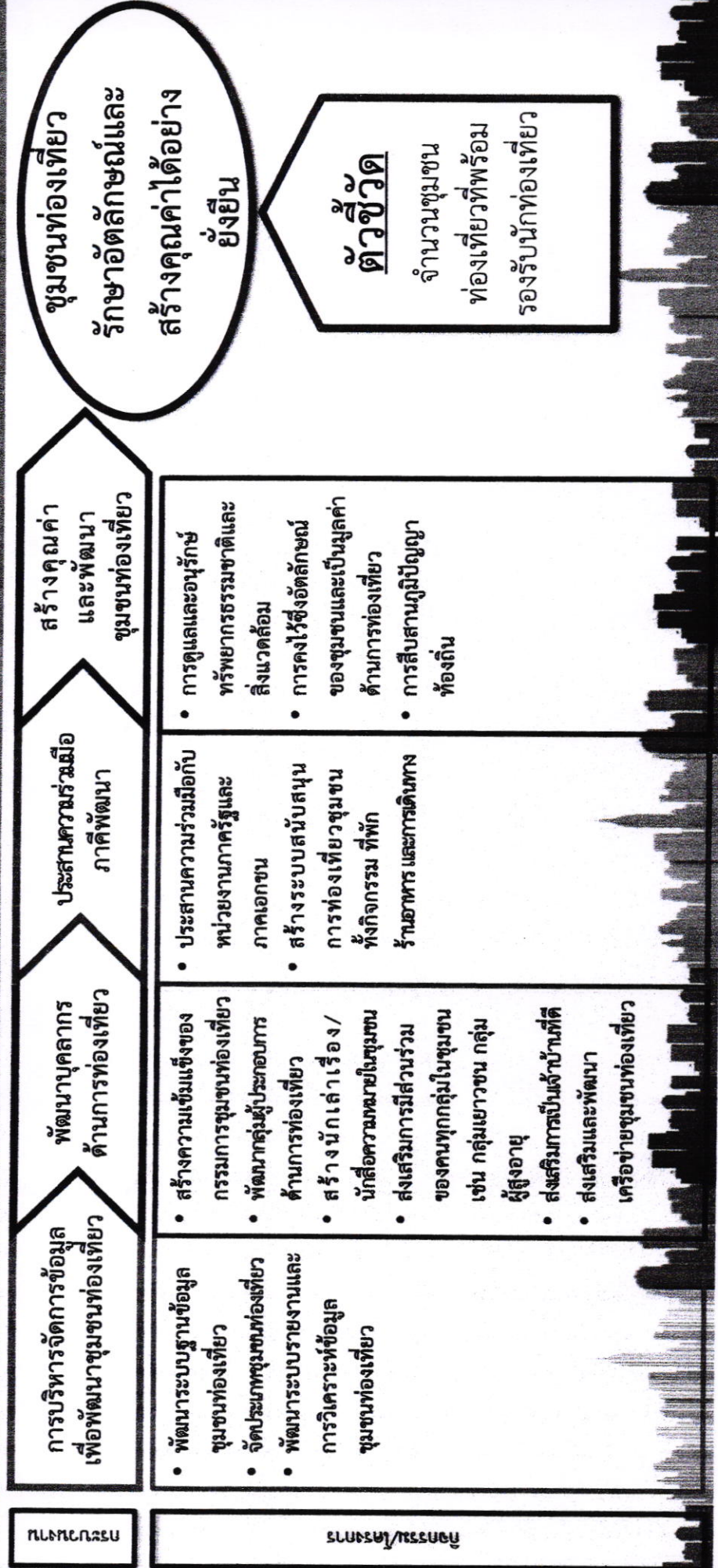
ส่งเสริมการตลาด
และเชื่อมโยงธุรกิจการท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์

1. รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว
2. ความสุขของคนในชุมชนเพิ่มขึ้น
3. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

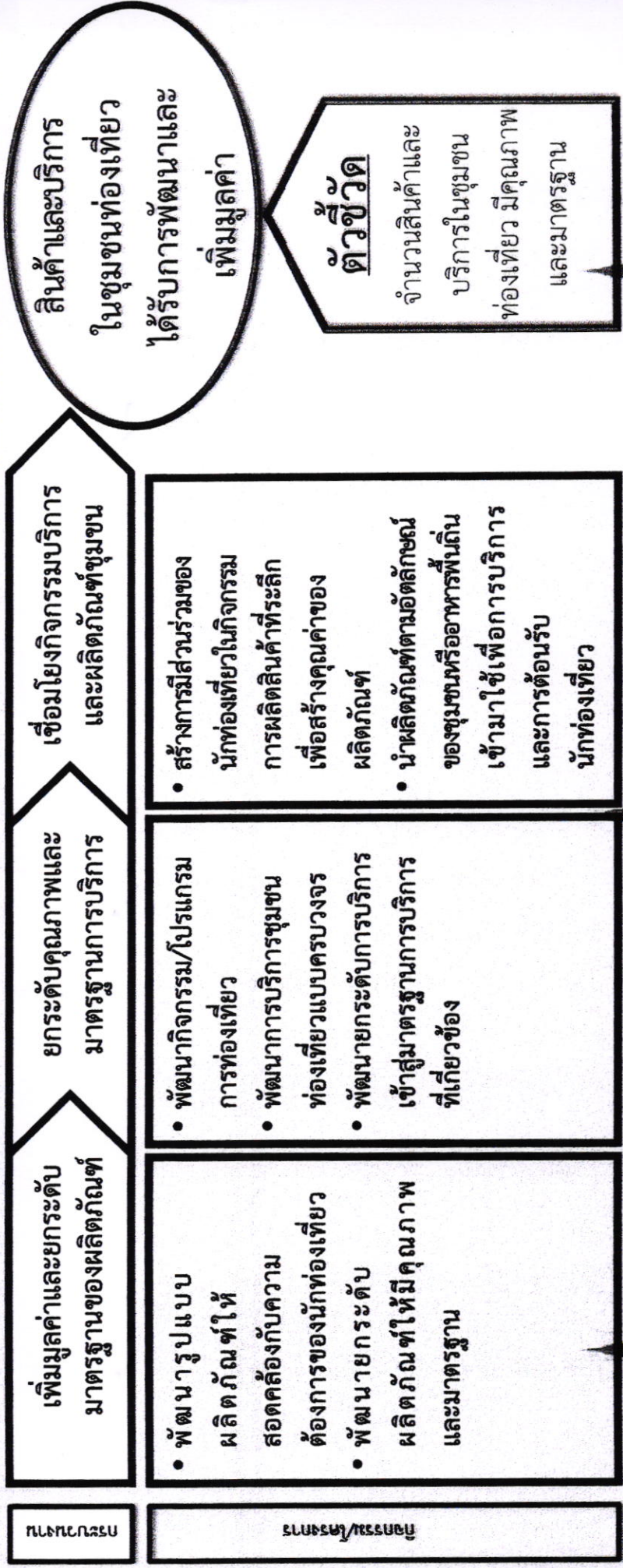
ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กลยุทธ์ : 1 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการชุมชนท่องเที่ยว

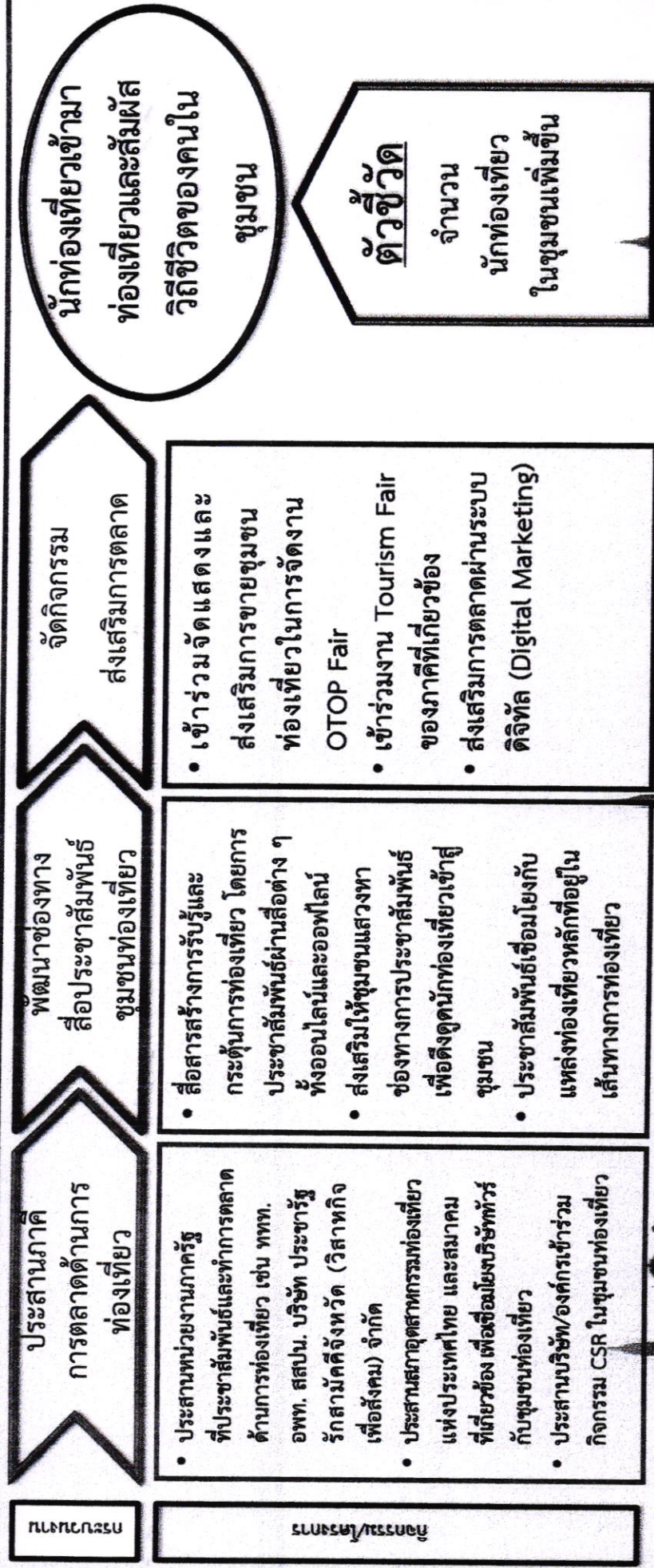
ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กลยุทธ์ : 2 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการในชุมชนท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กลยุทธ์ : 3 ส่งเสริมการตลาดและเชื่อมโยงธุรกิจการท่องเที่ยว

แนวทางการจัดประชุมชนท้องถิ่นที่ยาว

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน

กลุ่มงานส่งเสริมชุมชนท้องถิ่นเยาวชนวิถี

การจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

A

ชุมชนท่องเที่ยวดาวเด่น “Attractive”
(พร้อมรองรับนักท่องเที่ยว)

มีค่าคะแนน 90 คะแนนขึ้นไป
(มีคะแนนในด้านที่ 1 40 คะแนนขึ้นไป)

B

ชุมชนท่องเที่ยวดาวรุ่ง “Brighten Star”
(มีแว มี่อนาคต ในการพัฒนาต่อยอด)

มีค่าคะแนน 80 – 89 คะแนน
(มีคะแนนในด้านที่ 1 40 คะแนนขึ้นไป)

C

ชุมชนโดดเด่นเฉพาะด้าน “Case Study”
(มีความโดดเด่นเฉพาะทาง)

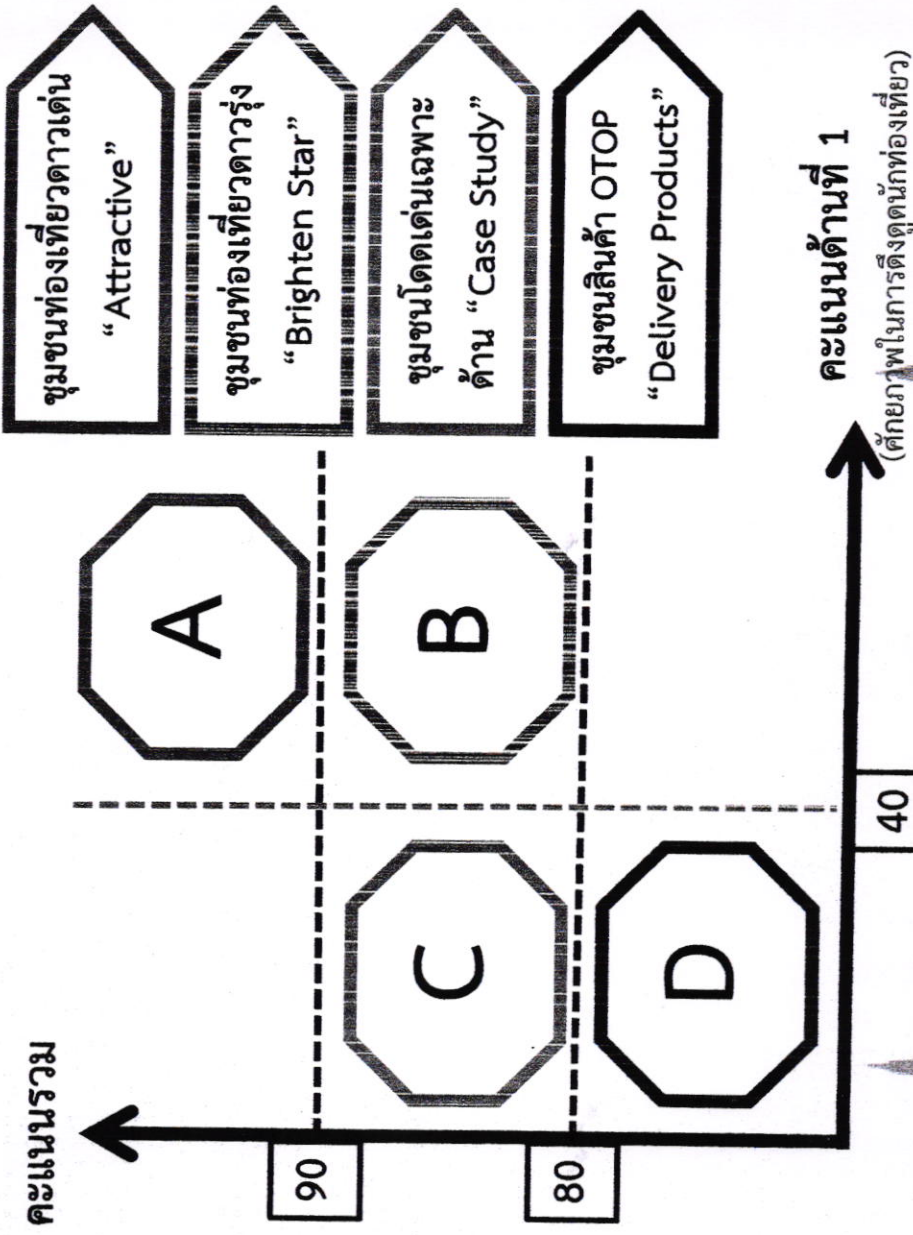
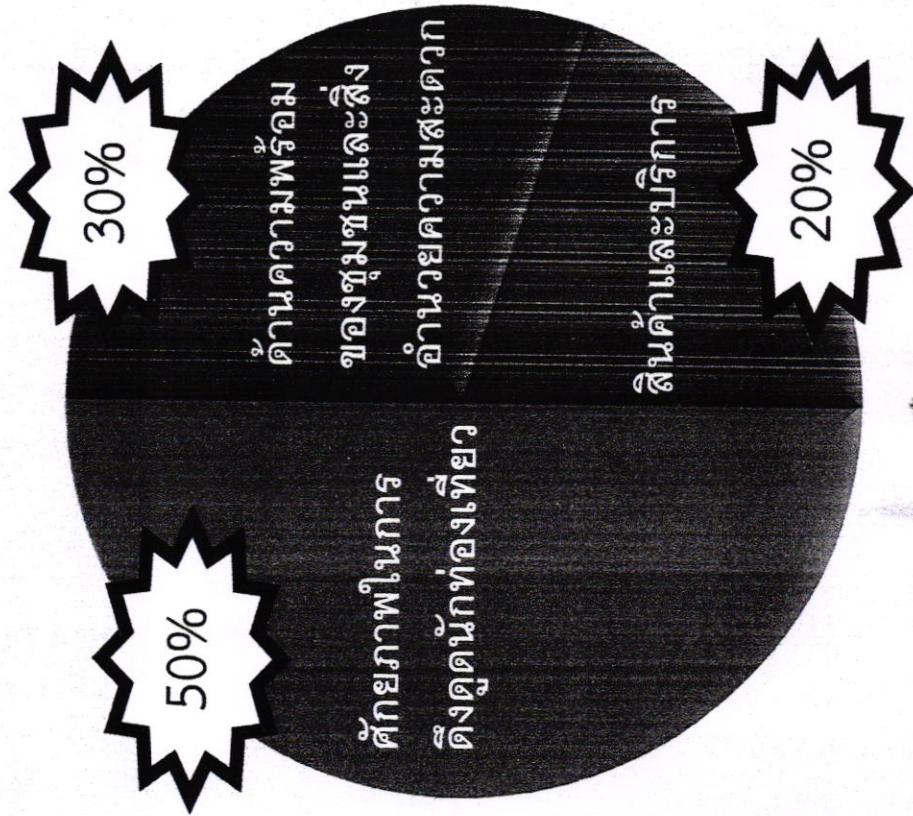
มีค่าคะแนนน้อยกว่า 90 (ค่าคะแนนในด้านที่ 1 น้อยกว่า 40 คะแนน)
แต่มีความโดดเด่นเฉพาะทางด้านอื่น

D

ชุมชนสินค้า OTOP “Delivery Products”
(นำสินค้าออกขาย)

มีค่าคะแนนน้อยกว่า 80
(ค่าคะแนนในด้านที่ 1 น้อยกว่า 40 คะแนน)

กรอบการพิจารณาจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว (50 คะแนน)

แบบประเมินการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ด้าน	ข้อชี้วัด	คะแนนเต็ม	รายละเอียด
1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว			

1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว	1) การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลัก	10	<ul style="list-style-type: none">การดึงดูดนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวหลักการเดินทางจากแหล่งท่องเที่ยวหลักถึงชุมชน ระยะเวลา ระยะทาง และความสะดวกในการเดินทาง ได้แก่ สภาพเส้นทาง การบริการยานพาหนะ
	2) จุดดึงดูดการท่องเที่ยวในชุมชน และการเป็นรู้จักในวงกว้าง	10	<ul style="list-style-type: none">สถานที่ที่มีความโดดเด่น มีจุดดึงดูด มีจุดขายที่ชัดเจน เช่น ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมอัตลักษณ์ กิจกรรมการท่องเที่ยวการเป็นที่รู้จักในวงกว้าง และการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ
	3) สถิตินักท่องเที่ยว	10	<ul style="list-style-type: none">จำนวนนักท่องเที่ยวตลอดเดือน (จำนวนนักท่องเที่ยวทั่วไปและคณะศึกษาดูงาน)สถิติ ความสม่ำเสมอและความถี่ของการเข้ามาของนักท่องเที่ยว (ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน ตามฤดูกาล หรือเทศกาลประจำปี)สามารถวิเคราะห์จำนวน (identify) กลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวหลักและรองได้ (การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางต่าง ๆ)แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชนจำนวนนักท่องเที่ยวสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของชุมชน
	4) การสร้างรายได้และการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว	10	<ul style="list-style-type: none">รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว ได้แก่ รายได้จากสินค้าและบริการ กิจกรรมการท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร การให้บริการด้านการเดินทาง และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีการสร้างรายได้ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ของคนในชุมชนเพิ่มขึ้น และมีมีการกระจายรายได้และผู้รับประโยชน์ในชุมชนพิจารณาสัดส่วนของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว
	5) เครือข่ายการท่องเที่ยวที่ประสานน่านักท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชน	10	<ul style="list-style-type: none">มีเครือข่ายการท่องเที่ยว เช่น ททท. อพท. หรือ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว บริษัททัวร์ โดยได้เคยมีการนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชน หรือเป็นชุมชนที่อยู่ในแพ็คเกจทัวร์ หรืออยู่ในสื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวมีการประสานแผนเพื่อเชื่อมโยงปฏิทินท่องเที่ยวของชุมชน ปฏิทินกิจกรรมเชื่อมต่อการท่องเที่ยวหลัก มีส่วนที่ดึงดูดการท่องเที่ยวที่ชัดเจน

2. ด้านความพร้อมของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก (30 คะแนน)

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	คะแนน	เกณฑ์
2. ด้านความพร้อมของชุมชน และสิ่งอำนวยความสะดวก	1) ความพร้อมขององค์กร และบุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> • มีองค์กรในชุมชนเพื่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (พัฒนาตนเอง) ที่การบริหารจัดการในภาพรวมของชุมชนท่องเที่ยว และการบริหารของกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง • มีบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของชุมชน ในการประสานงานด้านการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ รวมทั้งนักเล่าเรื่องชุมชน นักสื่อความหมาย หรือมีทัศนทัศน์ร่วมกัน • การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีความเข้าใจและเห็นชอบร่วมกันในการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว เป็นเจ้าบ้านที่ดี 	10	คะแนนเต็ม
	2) การจัดระบบบริหาร จัดการด้านการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> • มีกติกาสถาบันด้านการท่องเที่ยว เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ การจัดสรรและกระจายรายได้ โดยมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนของชุมชนท่องเที่ยว • มีมาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การดูแลชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงกรณีเจ็บป่วย อุบัติเหตุ • มีแผนธุรกิจด้านการท่องเที่ยวชุมชน หรือแผนชุมชนด้านการท่องเที่ยว 	10	คะแนนเต็ม
	3) สิ่งอำนวยความสะดวก ในการรองรับนักท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> • มีจุดบริการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว แผ่นพับ แผนที่ • ป้ายบอกทาง ป้ายข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ความสะอาดและสอาดของเส้นทางในชุมชน ท้องน้ำ เป็นต้น • มีบริการอำนวยความสะดวกในด้านการเดินทาง ทั้งการเดินทางในชุมชน และการเดินทางเข้าออกชุมชน • มีที่พักในชุมชนหรือที่พักใกล้เคียงที่ได้มาตรฐาน มีความสะอาดในการเลือกพัก • มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านของฝาก/ของระลึก ร้านค้าใกล้เคียง ที่นักท่องเที่ยวสามารถซื้ออาหาร เครื่องดื่ม และสิ่งของที่จำเป็นได้ 	10	คะแนนเต็ม
คะแนนรวมด้านที่ 2			30	

3. ด้านสินค้าและบริการ (20 คะแนน)

ด้าน	ข้อชี้วัด	ข้อแนะนำ	คะแนน	รวมทั้งหมด
3. ด้านสินค้าและบริการ	1) ความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์เฉพาะถิ่น	<ul style="list-style-type: none">• การเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเฉพาะถิ่น เช่น ใช้วัตถุดิบเฉพาะถิ่น เฉพาะฤดูกาล หรืออาหาร/ผลไม้ ที่โดดเด่นในพื้นที่ หรือของฝากที่แสดงถึงการได้มาถึงสถานที่นั้น ๆ เช่น ไปสการ์ด/เสื้อ/แมคเน็ต ที่มีรูปสถานที่ท่องเที่ยว• ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและมาตรฐาน• ผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ ที่สามารถดึงดูดให้คนเข้าไปซื้อ ชมการผลิตที่ชุมชน มีจุดที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวได้	10	รวมทั้งหมด
	2) บริการด้านการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none">• มีกิจกรรมบริการการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม/ประเพณี/ประวัติศาสตร์/วิถีชีวิต/ธรรมชาติ/ภูมิภัย/นิเวศน์/เกษตร เป็นต้น รวมทั้งการจัดโปรแกรมรองรับนักท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบให้เลือกตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง• มีช่องทางทางการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อจองแพ็คเกจขอข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง สามารถรองรับการติดต่อได้ทุกช่องทาง เช่น ช่องทางออนไลน์ที่หลากหลาย การประสานงานทางโทรศัพท์	10	รวมทั้งหมด
คะแนนรวมทั้งสิ้น			20	100

คะแนนรวมด้านที่ 3

คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณาตามแนวทาง การจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว

สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน

กลุ่มงานส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยววิสาหกิจ

คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณาตามเกณฑ์การจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว

1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว (50 คะแนน)

ตัวชี้วัด

1) การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลัก (10 คะแนน)

- ความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวหลัก โดยพิจารณาว่าแหล่งท่องเที่ยวหลักมีชื่อเสียงระดับใด ได้แก่ 1) ระดับนานาชาติ (มีนักท่องเที่ยวต่างชาติและชาวต่างชาติ) 2) ระดับประเทศ (นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ) 3) ระดับภาค/จังหวัดใกล้เคียง 4) ระดับจังหวัด หรือ 5) ระดับอำเภอ/ท้องถิ่น
- การเดินทางจากแหล่งท่องเที่ยวหลักถึงชุมชน ระยะทาง และความสะดวกในการเดินทาง ได้แก่ สภาพเส้นทาง โดยอาจพิจารณาจากระยะเวลา หากสามารถเดินทางจากแหล่งท่องเที่ยวหลักถึงชุมชนได้ภายใน 30 นาที หรือ 1 ชั่วโมง ถือว่าอยู่ในช่วงที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจได้ง่าย ในการเข้าไปท่องเที่ยวในชุมชน

- ลักษณะการเดินทาง และการบริการยานพาหนะ มีกี่ช่องทางให้เลือก เช่น เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง รถรับจ้าง หรือมีบริการรถให้เช่าในตัวเมือง เป็นต้น

2) จุดดึงดูดการท่องเที่ยวในชุมชนและการเป็นที่รู้จักในวงกว้าง (10 คะแนน)

- จุดดึงดูดการท่องเที่ยวในชุมชนมีความโดดเด่น มีจุดขายที่ชัดเจน เช่น ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม อัตลักษณ์ กิจกรรมการท่องเที่ยว สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน
- การเป็นที่รู้จักในวงกว้าง มีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ สามารถสืบค้นข้อมูลได้โดยง่าย

คำอธิบายรายละเอียดข้อพิจารณา

ข้อควรอ้างอิง

- การสืบค้นข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวหลัก มีข้อมูลที่แสดงถึงคุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวหลัก หรือมีผู้กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ จำนวนมาก
- ระยะทางและสภาพเส้นทาง สามารถบ่งบอกถึงระยะเวลาในการเดินทางได้ หรือมีข้อมูลอ้างอิงจากประสบการณ์ในการเดินทางที่ผ่านมา
- สามารถสอบถาม/ตรวจสอบราคาของบริการยานพาหนะในแต่ละรูปแบบได้
- การสืบค้นข้อมูลของชุมชนท่องเที่ยว มีข้อมูลจุดดึงดูดการท่องเที่ยวในชุมชน ปรากฏในหลายเว็บไซต์หรือหลายแหล่งข้อมูล รวมทั้งแสดงข้อมูลที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว และมีผู้กล่าวถึงจำนวนมาก

1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ตัวชี้วัด

ค่าอธิบายความสัมพันธ์ของตัวชี้วัด

ข้อมูลอ้างอิง

- 3) สถิตินักท่องเที่ยว (10 คะแนน)
 - จำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อเดือน (จำแนกนักท่องเที่ยวทั่วไปและคณะศึกษาดูงาน)
 - สถิติ ความสม่ำเสมอและความถี่ของการเข้ามาของนักท่องเที่ยว (ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน ตามฤดูกาล หรือเทศกาลประจำปี)
 - สามารถวิเคราะห์จำแนก (identify) กลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวหลักและรองได้ (การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางต่าง ๆ)
 - แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชน
 - จำนวนนักท่องเที่ยวสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของชุมชน
- 4) การสร้างรายได้และการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว (10 คะแนน)
 - รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว ได้แก่ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ของที่ระลึก อาหาร เครื่องดื่ม รวมถึงรายได้ของร้านอาหาร ที่พัก การบริการยานพาหนะ กิจกรรมการท่องเที่ยว และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - มีการสร้างรายได้ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ของคนในชุมชนเพิ่มขึ้น และมีการกระจายรายได้และผู้รับประโยชน์ในชุมชน
 - พิจารณาสัดส่วนของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว
- สามารถอ้างอิงการจัดเก็บข้อมูลได้ เช่น การจัดเก็บข้อมูลตามระบบรายงานของกรมการพัฒนาชุมชนผ่าน Google Sheet การสอบถามจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- สามารถอ้างอิงการจัดเก็บข้อมูลได้ เช่น การจัดเก็บข้อมูลตามระบบรายงานของกรมการพัฒนาชุมชนผ่าน Google Sheet การสอบถามจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ตัวชี้วัด

5) เครือข่ายการท่องเที่ยว
ที่ประสานนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่
ชุมชน (10 คะแนน)

- มีเครือข่ายการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สทท.) บริษัทประชารัฐรักสามัคคี หรือสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว บริษัททัวร์ โดยได้เคยมีการนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชน หรือเป็นชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เครือข่าย หรืออยู่ในสื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยว
- มีการประสานเผยแพร่เชื่อมโยงปฏิทินท่องเที่ยวของชุมชน ปฏิทินกิจกรรมเชื่อมต่อกับการท่องเที่ยวหลัก มีช่วงที่ตั้งจุดการท่องเที่ยวที่ชัดเจน

ข้อควรระวัง

- ข้อมูลที่แสดงถึงการเป็นเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว เช่น การประชุมร่วมกัน กิจกรรมที่เข้าร่วมกัน
- เส้นทางการท่องเที่ยวในสื่อประชาสัมพันธ์ของภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว
- ปฏิทินการท่องเที่ยว ปฏิทินกิจกรรม ของภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว
- แพ็คเกตทัวร์ที่ปรากฏกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนของบริษัททัวร์ต่างๆ
- ข้อมูลการเข้ามาของนักท่องเที่ยวที่มีการประสานงานผ่านภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว

2. ด้านความพร้อมของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก (30 คะแนน)

ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายละเอียดตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	คำอธิบายรายละเอียดตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ใช้แสดงโครงสร้างและการทำงานขององค์กรด้านการท่องเที่ยว เช่น คณะกรรมการบริหารชุมชนท่องเที่ยว ชุมชนด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน คณะกรรมการกลุ่มอาชีพ กลุ่ม OTOP กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวต่างๆ
1) ความพร้อมขององค์กรและบุคลากร (10 คะแนน)	มีองค์กรในชุมชนเพื่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (พัฒนาต่อเนื่อง) ทั้งการบริหารจัดการในภาพรวมของชุมชนท่องเที่ยว และการบริหารของกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของชุมชน ในภาวสถานงานด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์ เช่น Feeder ของ Application ที่เกี่ยวข้อง ผู้ดูแลเว็บไซต์หรือเพจ หรือการจัดการข้อมูลออนไลน์ของชุมชน หรือผู้ทำหน้าที่เก็บภาพของชุมชนท่องเที่ยว ทั้งเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ กิจกรรม สินค้าและบริการต่างๆ เพื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ หรือเชื่อมโยงข้อมูลกับเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว นักสื่อความหมาย มีคฤหาสน์น้อย มีคฤหาสน์ที่นักท่องเที่ยวต้องการต้อนรับนักท่องเที่ยว และสามารถให้ข้อมูลที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยวได้ข้อมูลแสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการด้านการท่องเที่ยว เช่น การดูแลรักษาความสะอาดและปรับปรุงทัศนียภาพบริเวณบ้านการเข้าร่วมประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกิจกรรม และร่วมกันเป็นเจ้าบ้านที่ดี ยิ้มแย้ม พุดคุยอย่างเป็นมิตร และให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว	ข้อมูลแสดงโครงสร้างและการทำงานขององค์กรด้านการท่องเที่ยว เช่น คณะกรรมการบริหารชุมชนท่องเที่ยว ชุมชนด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน คณะกรรมการกลุ่มอาชีพ กลุ่ม OTOP กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวต่างๆข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เช่น ผู้ประสานงานของชุมชนท่องเที่ยว ผู้ประสานงานของกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ผู้ประสานงานการจัดโฮมสเตย์ รวมทั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์ เช่น Feeder ของ Application ที่เกี่ยวข้อง ผู้ดูแลเว็บไซต์หรือเพจ หรือการจัดการข้อมูลออนไลน์ของชุมชน หรือผู้ทำหน้าที่เก็บภาพของชุมชนท่องเที่ยว ทั้งเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ กิจกรรม สินค้าและบริการต่างๆ เพื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ หรือเชื่อมโยงข้อมูลกับเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว นักสื่อความหมาย มีคฤหาสน์น้อย มีคฤหาสน์ที่นักท่องเที่ยวต้องการต้อนรับนักท่องเที่ยว และสามารถให้ข้อมูลที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยวได้ข้อมูลแสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการด้านการท่องเที่ยว เช่น การดูแลรักษาความสะอาดและปรับปรุงทัศนียภาพบริเวณบ้านการเข้าร่วมประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกิจกรรม และร่วมกันเป็นเจ้าบ้านที่ดี ยิ้มแย้ม พุดคุยอย่างเป็นมิตร และให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว
2) การจัดระบบบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (10 คะแนน)	มีกติกาของชุมชนด้านการท่องเที่ยว เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ การจัดสรรและกระจายรายได้ โดยมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนของชุมชนท่องเที่ยวมีมาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การดูแลชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงกรณีเจ็บป่วย อุบัติเหตุมีแผนธุรกิจของชุมชนท่องเที่ยว หรือแผนชุมชนด้านการท่องเที่ยว	ระเบียบ กติกา ข้อตกลง ข้อกำหนด ในด้านการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว โดยมีการประกาศให้ทราบ และมีมาตรการในการปฏิบัติ โดยบังคับใช้กับผู้เกี่ยวข้อง เช่น กรรมการ สมาชิก ผู้ประกอบการ คนในชุมชน หรือนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของชุมชนท่องเที่ยวมาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น การเดินทางในชุมชน ความปลอดภัยทางน้ำ (คุณภาพมาตรฐานของอุปกรณ์/พาหนะ/ผู้ให้บริการ และมีเสื้อชูชีพ) ความปลอดภัยในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมในชุมชน และมาตรการรองรับกรณีเกิดอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วยฉุกเฉินข้อมูลแผนธุรกิจด้านการท่องเที่ยวชุมชน หรือแผนชุมชนด้านการท่องเที่ยว รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน หรือกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผนได้ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

2. ด้านความพร้อมของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

จุดประสงค์

3) สิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยว (10 คะแนน)

- มีจุดบริการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว แผนที่ แผนที่
- ป้ายบอกทาง ป้ายข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ความสะอาด และสะอาดของเส้นทางในชุมชน ท้องน้ำ เป็นต้น
- มีบริการอำนวยความสะดวกในด้านการเดินทาง ทั้งการเดินทางในชุมชน และการเดินทางเข้าออกชุมชน
- มีที่พักในชุมชนหรือที่พักใกล้เคียงที่ได้มาตรฐาน มีความสะดวกในการเลือกพัก
- มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านของฝาก/ของระลึก ร้านค้าใกล้เคียง ที่นักท่องเที่ยวสามารถซื้ออาหาร เครื่องดื่ม และสิ่งของที่จำเป็นได้

ข้อแนะนำ

- สถานที่ซึ่งกำหนดให้เป็นจุดบริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนที่ แผนที่ ข้อมูลโปรแกรม แพคเกจ ที่พัก การเดินทาง สินค้าและบริการในชุมชน รวมถึงช่องทางในการติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติม
- ป้ายบอกทาง ซึ่งช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังชุมชน รวมถึงสถานที่ที่น่าสนใจ จุดบริการต่างๆ ในชุมชน
- ความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของเส้นทางและภูมิทัศน์ในชุมชน
- ท้องน้ำที่สามารถให้บริการนักท่องเที่ยวในจุดต่างๆ ได้อย่างเพียงพอ และมีความสะอาด (รวมถึงห้องน้ำในร้านอาหาร หรือบ้านเรือนใกล้เคียงกับสถานที่ท่องเที่ยวของชุมชนที่ยินดีให้บริการกับนักท่องเที่ยว)
- ข้อมูลเกี่ยวกับยานพาหนะในการเดินทางเข้าออกชุมชน และการเดินทางภายในชุมชน ได้แก่ รถโดยสาร รถยนต์รับจ้าง รถจักรยานยนต์รับจ้าง รถสามล้อ รถราง จักรยาน เรือรับจ้าง เรือข้ามฟาก การบริการรถเช่า การบริการพาหนะที่เชื่อมโยงไว้ในกิจกรรมบริการอื่นๆ
- ข้อมูลที่พักภายในชุมชน หรือที่พักภายนอกชุมชนที่มีความสะดวกในการเดินทาง ระยะทาง ระยะเวลาในการเดินทาง ที่สามารถเลือกพักได้โดยสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น โฮมสเตย์ รีสอร์ท โรงแรม ลานกางเต็นท์ ฯลฯ
- ข้อมูลร้านอาหาร ร้านกาแฟ ร้านสะดวกซื้อ ร้านของชำในชุมชน หรือตู้กดเครื่องดื่มอัตโนมัติ ฯลฯ ซึ่งอยู่ในชุมชน หรือชุมชนใกล้เคียง ที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ของฝาก หรือสิ่งของจำเป็นอื่นๆ ได้

3. ด้านสินค้าและบริการ (20 คะแนน)

ด้านสินค้า

ด้านบริการ

1) ความโดดเด่นของ

ผลิตภัณฑ์เฉพาะถิ่น

(10 คะแนน)

- การเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเฉพาะถิ่น เช่น ต้องใช้วัตถุดิบเฉพาะถิ่น เฉพาะฤดูกาล หรืออาหาร/ผลไม้ ที่โดดเด่นในพื้นที่ หรือของฝากที่แสดงถึงการได้มาถึงสถานที่นั้น ๆ เช่น ไปสการ์ต/เสือ/แมคเน็ต ที่มีรูปสถานที่ท่องเที่ยว
- ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและมาตรฐาน
- ผลิตภัณฑ์เอกลักษณ์ ที่สามารถดึงดูดให้คนเข้าไปซื้อ ชมการผลิตภัณฑ์ชุมชน มีจุดที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวได้

2) บริการด้านการท่องเที่ยว

(10 คะแนน)

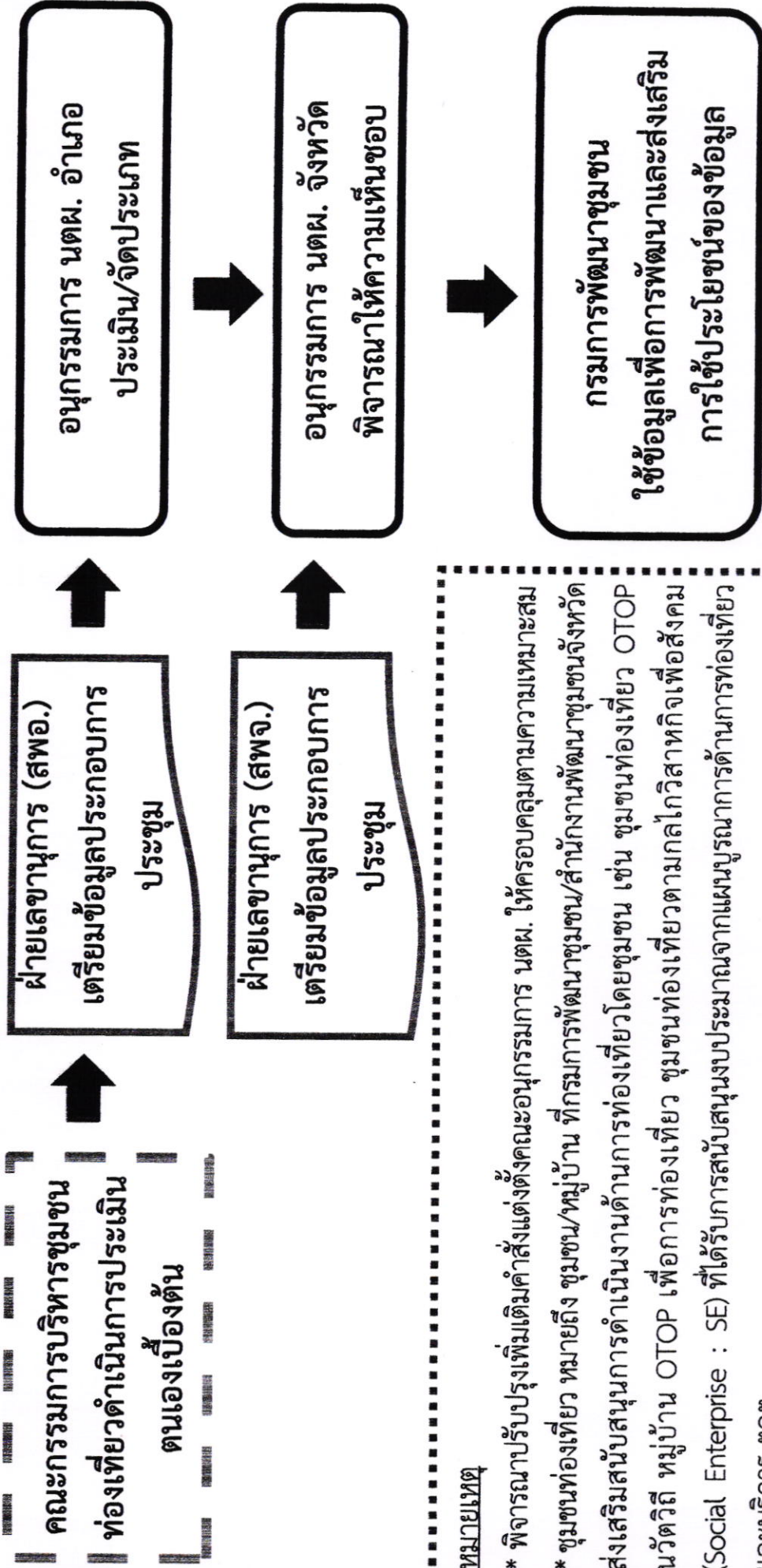
- มีกิจกรรมบริการการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม/ประเพณี/ประวัติศาสตร์/วิถีชีวิต/ธรรมชาติ/ผจญภัย/นิเวศน์/เกษตร เป็นต้น รวมทั้งการจัดโปรแกรมรองรับนักท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบให้เลือกตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- มีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อจองแพ็คเกจข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง สามารถรองรับการติดต่อได้ทุกช่องทาง เช่น ช่องทางออนไลน์ที่หลากหลาย การประสานงานทางโทรศัพท์

- ข้อมูลผลิตภัณฑ์ OTO ผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน ที่มีความโดดเด่น แสดงถึงเอกลักษณ์ของชุมชน โดยอาจใช้วัตถุดิบเฉพาะถิ่น เฉพาะฤดูกาล หรือเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมา รวมถึงผลไม้ที่มีความโดดเด่นของพื้นที่นั้น หรืออาหารถิ่น หรืออาหารที่มีชื่อเสียงในพื้นที่
- ข้อมูลผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่ผลิตขึ้นมาเพื่อสื่อถึงเอกลักษณ์ของชุมชนท่องเที่ยว มีรูปหรือข้อความปรากฏอยู่บนสินค้า หรือพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้เป็นของที่ระลึก เช่น เสื้อ หมวก พวงกุญแจ ไปสการ์ต แมคเน็ต แก้วเซรามิค สมุดที่ปกทำด้วยผ้าพื้นเมือง ฯลฯ

- ข้อมูลการรับรองคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ เช่น OTO 3 - 5 ดาว มพช. มาตรฐาน อย. เกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย ฯลฯ

- ข้อมูลผลิตภัณฑ์เด่นที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปซื้อ หรือชมการผลิต ที่แหล่งผลิตในชุมชนได้
- ข้อมูลกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เช่น การพ่อน้ำต้อนรับ การบายศรีสู่ขวัญ การนำชมเส้นทางท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงเกษตร เส้นทางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การนำชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ การไหว้พระ รดน้ำมนต์ ส่องแพ พายเรือคายัค พายัน้ำจักรยานขมจุดต่างๆ ของเส้นทางในชุมชน การตีกลองต้อนรับ เข้า การชมหิ่งห้อยยามค่ำคืน ฯลฯ
- ข้อมูลการบริการที่มีรองรับนักท่องเที่ยว เช่น นวดแผนไทย โฮมสเตย์ ฯลฯ
- ข้อมูลกิจกรรมที่บรรจุไว้ในโปรแกรม หรือแพ็คเกจการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- ข้อมูลกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถร่วมผลิตสินค้า ร่วมทำอาหาร ร่วมดำน้ำ/เที่ยวข้าว เก็บผลไม้ แปรรูปอาหาร ทอผ้า เย็บผ้าด้วยมือ เพ้นท์เสื้อ/กระเป๋ ฯลฯ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้ทดลองทำ ได้เห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์นั้นๆ และสามารถนำกลับไปเป็นของที่ระลึกได้
- ข้อมูลที่แสดงถึงช่องทางการติดต่อที่มีประสิทธิภาพ ที่ปรากฏข้อมูลการประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยว โดยมีข้อมูลประสานงาน หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ หรือติดต่อผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ เพื่อรองรับการจองแพ็คเกจ การขอข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมบริการต่างๆ

ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

หมายเหตุ

- * พิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ นตผ. ให้ครอบคลุมความเหมาะสม
- * ชุมชนท่องเที่ยว หมายถึง ชุมชน/หมู่บ้าน ที่กรรมการพัฒนาชุมชน/สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว ชุมชนท่องเที่ยวตามกลไกวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise : SE) ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแผนบูรณาการด้านการท่องเที่ยวและบริการ ฯลฯ

ตัวอย่างแบบประเมินการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว

แบบประเมินการจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว

ชื่อหมู่บ้าน รหัสหมู่บ้าน..... หมู่ที่.....
 ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....
 ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
 หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว
 หมู่บ้านท่องเที่ยววิถีชุมชน (SE)

ด้าน	ตัวชี้วัด	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	รวม
1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว	1) การมีโรงแรมท่องเที่ยวหรือ	30		รวม
	2) จุดดึงดูดการท่องเที่ยวในชุมชนหรือเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว	30		
	3) ภูมิทัศน์ที่สวยงาม	30		
	4) การสร้างรายได้และการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว	30		
	5) เครื่องอำนวยความสะดวกที่เอื้ออำนวยนักท่องเที่ยว	30		
2. ด้านความพร้อมของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก	1) ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	30		รวม
	2) การพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	30		
	3) สิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยว	30		
3. ด้านสินค้าและบริการ	1) ความโดดเด่นของสินค้าท้องถิ่น	30		รวม
2) บริการด้านการท่องเที่ยว	30			
				รวม

หมายเหตุ กรณีเป็นชุมชนท่องเที่ยวประเภท C โปรดระบุตามโคตเดิมเฉพาะทางดังนี้ (เลือกได้เพียง 1 ข้อ)

- 1.หมู่บ้านเศรษฐกิจท่องเที่ยว 2.บริหารจัดการการท่องเที่ยว 3.บริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม 4.เกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย 5.ประเพณีวิถี 6.ประเพณีวิถี

แบบประเมินการจัดการประเภทชุมชนท่องเที่ยว

- ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
 หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว
 หมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน (SE)

ชื่อหมู่บ้าน รหัสหมู่บ้าน..... หมู่ที่.....
 ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....

ด้าน	ตัวชี้วัด	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	รวม	ระบุเหตุผลประกอบ
1. ด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว	1) การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลัก	10			
	2) จุดดึงดูดการท่องเที่ยวในชุมชนและการเป็นที่รู้จักในวงกว้าง	10			
	3) สถิตินักท่องเที่ยว	10			
	4) การสร้างรายได้และการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว	10			
	5) เครือข่ายการท่องเที่ยวที่ประสานงานกันท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชน	10			
2. ด้านความพร้อมของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก	1) ความพร้อมขององค์กรและบุคลากร	10			
	2) การจัดระบบบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	10			
	3) สิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยว	10			
3. ด้านสินค้าและบริการ	1) ความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์เฉพาะถิ่น	10			
	2) บริการด้านการท่องเที่ยว	10			
	รวม	100			ประเภท.....

หมายเหตุ กรณีเป็นชุมชนท่องเที่ยวประเภท C โปรดระบุความโดดเด่นเฉพาะทางดังนี้ (เลือกได้เพียง 1 ข้อ)

- 1.หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 2.บริหารจัดการการท่องเที่ยว 3.บริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม 4.เกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย
 5.ประเภทอื่นๆ โปรดระบุ.....